

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

mw. A. Maas-van 't Hof
BEL/REE

Telefoonnummer +31235144749
hofan@noord-holland.nl

1 | 7

Betreft: Voorgenomen uitwerking moties 41 en 42

Verzenddatum

- 9 JULI 2020

Geachte leden,

Kenmerk

1400571/1446470

Op 18 mei hebben uw Staten twee moties aangenomen (moties 41 en 42). Beide moties beogen, voor verschillende fasen en doelgroepen, de effecten van de COVID-19 maatregelen te verminderen.

Uw kenmerk

Met deze brief willen wij u informeren over de voortgang van de uitwerking van beide moties. Per motie lichten wij de voortgang toe evenals de beoogde planning. Op deze manier willen wij inzicht verschaffen over de momenten waarop uw Staten de verdere uitwerking kunnen bespreken en wanneer er concrete besluiten worden voorgelegd.

Motie 41: provinciaal noodfonds sociale infrastructuur

De motie voor het instellen van een provinciaal noodfonds sociale infrastructuur (PNSI) richt zich op het bieden van financiële steun aan gemeenten om culturele en maatschappelijke organisaties die als gevolg van de COVID-19 maatregelen in acute financiële nood zijn gekomen, overleefd te kunnen houden. Uitgangspunt in de motie is dat gemeenten cofinancieren en dat de steun zich richt op de huidige noodfase (3 tot 6 maanden, dus tot einde van dit jaar). Richtbedrag van het PNSI is 10 miljoen euro.

Bij de bespreking in PS op 18 mei hebben wij in reactie op de motie aangegeven dat het, gezien de omvang van de nood in relatie tot de beschikbare middelen, belangrijk is duidelijke kaders te verbinden aan de inzet van het fonds. Ook om geen verkeerde verwachtingen te wekken bij gemeenten. Dat betekent 1) prioriteit geven aan organisaties van regionaal belang buiten Amsterdam en spreiding, 2) alleen organisaties ondersteunen die geen aanspraak kunnen maken op andere sectorgerichte regelingen (steunpakket OCW, noodfonds VWS) en 3) alleen organisaties ondersteunen die voor de COVID-19 maatregelen financieel gezond waren.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Gezien de grote nood die er is, proberen wij de motie zo snel mogelijk ten uitvoer te brengen. Dit betekent dat we een aantal zaken al in gang hebben gezet om geen tijd te verliezen.

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Inventarisatie nood

Wij hebben - via gemeenten en aangevuld met een inventarisatie door Dorpswerk NH en Sportservice NH - een eerste inventarisatie gedaan welke culturele en maatschappelijke organisaties getroffen worden en hoe groot de nood is. Deze inventarisatie geeft nog geen definitief beeld, onder meer omdat de impact van de versoepeling van de maatregelen en al dan niet continuering van de steunpakketten van het Rijk (b.v. NOW), nog niet goed ingeschat kunnen worden. Dit betekent ook dat de precieze omvang van de totale schade niet te geven is. Wel is duidelijk dat de nood hoog is en deze de beoogde omvang van ons noodfonds overstijgt. Dit vraagt dus om focus.

Ondanks deze onzekerheden kunnen we aan de inventarisatie een aantal conclusies verbinden.

- 1) Culturele instellingen, met name theaters, poppodia, musea, presentatie instellingen en sommige festivals van regionaal belang, worden het zwaarste geraakt. Hier is sprake van acute nood. Deze instellingen hebben, naast subsidie, een relatief groot aandeel publieksinkomsten dat is weggefallen en kunnen maar zeer beperkt aanspraak maken op andere regelingen van het Rijk, zoals de NOW. Veel instellingen met name buiten Amsterdam kunnen geen beroep doen op het aanvullend steunpakket van OCW. Hierdoor staat de kwaliteit, toegankelijkheid, spreiding en veelzijdigheid van het culturele aanbod onder zware druk.
- 2) De schade die deze culturele instellingen lijden doet zich ook voelen in andere delen van de culturele sector (ketenschade). Veel ZZP'ers werkzaam in de culturele sector zien als gevolg van de financiële nood bij eerder genoemde instellingen opdrachten en daarmee inkomsten wegvallen. Voor de middellange en lange termijn zien wij dan ook dat herstel van het verdienvermogen van de culturele sector een grote opgave is. Wij stellen voor om dit mee te nemen bij de uitwerking van het economisch herstel- en duurzaamheidsfonds, dat zich ook richt op versterking van de maatschappelijke en culturele infrastructuur.
- 3) Maatschappelijke organisaties worden ook geraakt, maar in veel mindere mate. Met name omdat hun afhankelijkheid van publieksinkomsten veel kleiner is. Daarnaast zijn hun vaste lasten over het algemeen lager, omdat veel organisaties werken met vrijwilligers. Specifiek voor sportverenigingen geldt dat zij hun activiteiten grotendeels al weer kunnen opstarten en gebruik kunnen maken van het door VWS ingestelde noodfonds van 110 miljoen euro. Wel is duidelijk dat de gehandicaptensport, de grotere sportverenigingen met betaald personeel en de zomersporten relatief meer geraakt worden. Voor de meeste dorpshuizen geldt dat zij de omzet die zij mislopen, kunnen dekken vanuit hun reserve. Het aanspreken van de reserve betekent wel dat zij, evenals sportverenigingen, op de middellange termijn mogelijk behoefte hebben aan ondersteuning, bijvoorbeeld voor verduurzaming van de accommodatie. Wij stellen voor hiervoor een oplossing te vinden in de uitwerking van het economisch herstel- en duurzaamheidsfonds dat zich specifiek richt op verduurzaming van de gebouwde omgeving.

- 4) De schade die organisaties ondervinden, leidt tot een structureel tekort op hun begroting. Dit tekort kan niet ingelopen worden. Dat betekent dat leningen geen oplossing bieden en de steun uit ons noodfonds dus subsidie zal moeten zijn.

Inzet noodfonds

Op 4 juni en 1 juli hebben we bestuurlijk overleg gevoerd met de direct betrokken wethouders van alle gemeenten over de inzet van het provinciaal noodfonds. De gemeenten delen het beeld dat onze inventarisatie heeft opgeleverd.

De verwachting is dat de middelen van ons noodfonds niet toereikend zullen zijn om alle culturele en maatschappelijke organisaties in nood te kunnen steunen. Daarom hebben wij de gemeenten de afweging voorgelegd waar zij, op basis van hun kennis van de lokale en regionale behoefte, de prioriteit aan geven als het gaat om inzet van ons noodfonds. Zowel de gemeenten in Noord-Holland Noord als de Metropoolregio Amsterdam (MRA) hebben aangegeven dat zij de focus willen leggen op culturele instellingen. De gemeenten geven aan dat deze instellingen, vanwege de grote afhankelijkheid van publieksinkomsten in combinatie met hoge vaste lasten, aanzienlijk meer schade ondervinden dan de meeste andere maatschappelijke organisaties. De nood bij de laatstgenoemde organisaties kunnen gemeenten grotendeels zelf opvangen, al dan niet met extra middelen vanuit bijvoorbeeld het noodfonds van VWS voor sport.

De steun die met name de middelgrote culturele instellingen van bovenlokaal belang nodig hebben, is van een andere orde en gaat de draagkracht van veel gemeenten te boven.

Op basis hiervan hebben we met de gemeenten afgesproken dat de focus van het noodfonds ligt op culturele instellingen.

Wel hebben we afgesproken dat gemeenten hiervan kunnen afwijken indien ze toch een beroep willen doen op het noodfonds voor een andere maatschappelijke organisatie van regionaal belang die de draagkracht van de gemeenten te boven gaat. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan regionale dierenopvangcentra, waar u in uw vergadering van 29 juni een motie over heeft aangenomen. Op basis van ons overleg met de gemeenten is onze verwachting dat dit een uitzondering zal zijn. In de loop van september zal duidelijk zijn welke organisaties de gemeenten concreet willen voordragen voor steun uit het noodfonds.

Uitvoering: voorstel door regio's NHN en MRA

Snelheid is geboden bij de uitwerking van ons noodfonds. Wij hebben daarom aan de gemeenten voorgesteld om gezamenlijk in regionaal verband (Noord-Holland Noord en MRA minus Amsterdam en Flevoland) een voorstel te maken voor welke instellingen zij een beroep willen doen op het noodfonds.

Als financieel kader voor de voorstellen van de regio's geldt het richtbedrag van de motie (10 miljoen). Op basis van inwoneraantal (minus Amsterdam) zal 2/3 hiervan beschikbaar zijn voor de MRA (minus Amsterdam en Flevoland) en 1/3 voor NHN.

Naast snelheid heeft deze aanpak ook andere voordelen. De gemeenten hebben een veel beter inzicht in welke instellingen in nood verkeren en steun nodig hebben. Daarnaast kunnen gemeenten gezamenlijk goed bepalen welke instellingen cruciaal zijn voor hun lokale en regionale infrastructuur. Een gezamenlijke aanpak als regio sluit bovendien aan bij de stappen die de afgelopen jaren gezet zijn door de gemeenten om

te komen tot meer regionale samenwerking, juist ook op het gebied van cultuur.

Tenslotte biedt deze aanpak meer flexibiliteit dan een uitvoeringsregeling en ook is sprake van slechts zeer beperkte uitvoeringskosten. Flexibiliteit is nodig gezien alle onzekerheden die gepaard gaan met deze crisis. De lage uitvoeringskosten betekenen dat we de door u beschikbaar gestelde middelen geheel kunnen inzetten op het doel van de motie.

Op 4 juni en 1 juli hebben wij deze aanpak besproken met de direct betrokken wethouders van alle gemeenten. Zij gaan graag in op onze uitnodiging om per regio (Noord-Holland Noord en MRA) een voorstel te maken. Zoals afgesproken in het overleg met de gemeenten zullen zij daarbij de focus leggen op culturele instellingen.

Het samen met de regio komen tot een voorstel vraagt veel van de gemeenten. Om te komen tot een goed afgewogen voorstel hebben wij samen met de gemeenten een aantal voorwaarden geformuleerd die als afwegingskader dienen. Een van deze voorwaarden is cofinanciering door gemeenten, zoals ook door u in de motie is meegegeven. Daarnaast hebben wij aangeboden om een procesbegeleider beschikbaar te stellen. Uiteraard zullen wij ook zelf ambtelijk en bestuurlijk in nauw overleg blijven met de gemeenten en hen ondersteunen waar nodig.

Voor de voorwaarden en een beschrijving van de met de gemeenten afgesproken procedure verwijzen wij u naar de bijlagen.

Planning

Begin september zullen wij opnieuw bestuurlijk overleg voeren met de met de gemeenten. Dan bespreken wij de concept voorstellen van de regio's en de mogelijke pijnpunten daarin om te zien of we daar gezamenlijk een oplossing voor kunnen vinden.

Met de gemeenten is afgesproken dat zij vervolgens uiterlijk 1 oktober 2020 hun definitieve voorstel indienen. Wij gaan ervan uit uiterlijk half november op basis van de ingediende voorstellen van NHN en MRA de subsidies aan de betreffende gemeenten te kunnen verlenen.

Financiële uitwerking

Het noodfonds zal snel tot besteding moeten komen. Om de subsidies nog dit jaar te kunnen verstrekken zijn de middelen voor het noodfonds verwerkt in de tweede begrotingswijziging. Er heeft echter nog geen afweging kunnen plaatsvinden over de dekking voor deze middelen. Om die reden is het noodfonds als stelpost opgenomen in programma 7 (Cultuur en Welzijn). Dat betekent dat het begrotingssaldo € 10 miljoen negatiever uitvalt. Mogelijkerwijs kan dit negatieve resultaat ter zijner tijd gecompenseerd worden door onderuitputting binnen andere begrotingsprogramma's, maar bij voorkeur gebruiken we de komende periode om alternatieve dekking te vinden. In het uiterste geval levert de stelpost een negatief rekeningresultaat op dat ten laste komt van de algemene reserve.

Wij hebben inmiddels besloten over de voordracht van de tweede begrotingswijziging, zodat u zo snel mogelijk na het reces hierover een besluit kunt nemen.

Motie 42: economisch herstel- en duurzaamheidsfonds

In deze motie heeft u opdracht gegeven economisch herstel te koppelen aan duurzaamheid met daarbij twee aandachtsgebieden: gebouwde omgeving, inclusief maatschappelijk vastgoed en maatschappelijke infrastructuur. Verduurzaming is een grote opgave en vraagt een lange adem, waar wij onze bijdrage aan willen leveren. Wij hebben ons gecommitteerd aan het steunen van gemeenten in hun afspraak vanuit het Klimaatakkoord, om de gebouwde omgeving te verduurzamen. Zo moeten in 2030 1,5 miljoen woningen in Nederland verduurzaamd zijn. Wij interpreteren uw opdracht als een kans om inwoners in Noord-Holland te helpen bij de energietransitie. Door de uitvoering van de motie kunnen energielasten verminderen en kunnen we (innovaties in/door) het MKB stimuleren.

Een eerste analyse leidt voor ons tot de volgende inzichten waar langs bij de verdere uitwerking willen ontwikkelen. Binnen de gebouwde omgeving zijn verschillende doelgroepen te benoemen waar wij nu al wel of niet expliciet betrokken bij zijn in bijv. het aanjagen of versnellen van de verduurzaming van gebouwen/objecten. Voor vier doelgroepen, te weten particuliere woningeigenaren, huurwoningen/corporaties, bedrijventerreinen en maatschappelijk vastgoed willen wij vast stellen waar de knelpunten in de verduurzaming zitten. De doelgroepen kennen elk eigen knelpunten en ook een veelheid aan aanbod. Een van de dingen waar wij naar zullen kijken is of wij instrumenten kunnen verbinden wat mogelijk kan leiden tot ontzorgen.

Vanuit het programma Verduurzaming woningvoorraad Noord-Holland hebben wij al veel ervaring opgedaan met het informeren over, stimuleren en aanjagen van particuliere woningbezitters en samenwerking tussen woningcorporaties. Uiteraard benutten wij deze kennis bij de uitvoering van de motie. Over de tussenresultaten van dit programma informeren wij u apart met een brief.

Dit willen wij tezamen met partners zoals gemeenten, het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, bestaande energieloketten, marktpartijen, financiële instellingen en maatschappelijke instellingen doen. Daarbij verkennen wij ook opties om tot gecombineerde financiering (revolverend of via een multiplier) te komen en zo een grotere sprong in verduurzaming te realiseren.

Zoals te lezen is in de coronamonitor is de Noord-Hollandse economie sterk in de relatief zwaar getroffen sectoren als horeca/toerisme, zakelijke dienstverlening, groot- en detailhandel, vervoer en logistiek. De sterke internationale oriëntatie staat onder druk. Noord-Holland kent een relatief grote flexibele schil in de arbeidsmarkt voor wie inkomsten weg zijn gevallen. De mismatch tussen aanbod en vraag van arbeidskrachten (ook vanuit kwaliteit of aansluiting) verdwijnt niet door de crisis maar komt tijdelijk naast de zorg over de groei van de werkloosheid te staan. Uit het relatief grote aantal aanvragen voor de corona-overbruggingslening voor innovatieve bedrijven (COL) herkennen wij de innovatiekracht van Noord-Holland.

Tegelijkertijd is de provincie in haar taken en mogelijkheden beperkt in het aanpakken van alle effecten van de COVID-19 maatregelen. Wij zien mogelijkheden in het vergroten van een duurzame inzetbare beroepsbevolking. Technisch, toekomstgericht geschoold personeel is hard nodig om de energietransitie mogelijk te maken en daaraan is nu al een tekort. Aan de andere kant zien we dat veel flexbanen zijn verdwenen tijdens de crisis. Wij willen zoeken naar waar wij (om)scholing kunnen versterken en meer stageplaatsen en leerwerkplekken kunnen creëren. Daarbij werken wij samen met onderwijsinstellingen, bedrijfsleven en sociale partners.

En wij zien mogelijkheden in het vergroten van innovaties op dit gebied. Zo benutten we ook de innovatieve kracht van MKB in de Noord-Hollandse economie. Wij willen dan ook zoveel mogelijk MKB betrekken bij de uitvoering van de verduurzamingsopgave.

Het versterken van maatschappelijke en culturele infrastructuur willen wij in samenhang met bovenstaande uitwerken langs drie lijnen:

- Verduurzaming van maatschappelijk vastgoed (als integraal onderdeel van het deel verduurzaming gebouwde omgeving van de motie): dit richt zich op verduurzaming van culturele instellingen, monumenten, sportaccommodaties en vastgoed van andere maatschappelijke organisaties. Zo werken we niet alleen aan de verduurzamingsopgave van deze organisaties, maar ook aan een kostenreductie voor de instellingen en daarmee aan de wederopbouw van de culturele en maatschappelijke infrastructuur;
- Stimuleren verdienvermogen cultuur: hiervoor verkennen we, samen met andere publieke en private partners de mogelijkheden van een revolverend fonds om nieuwe programmering en innovatie aan te jagen als basis voor nieuwe verdienmodellen voor de sector;
- Samenwerken met Rijk en andere provincies aan kennisdeling over innovaties.

Onze ambities zijn groot evenals de opgave die u ons heeft meegegeven. Wij beseffen dat wij desondanks keuzes zullen moeten maken, in instrumenten en doelgroepen.

Dit pakket, is in tegenstelling tot de acute hulp uit het noodfonds, gericht op economisch herstel. De geringe extra tijd die het ons geeft om dit pakket uit te werken willen wij ten volle benutten. Wij voorzien nu dat wij u een blauwdruk met scherpere uitwerking kunnen aanbieden voor de commissievergaderingen van oktober 2020, in samenhang met de behandeling van de begroting.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

Bijlagen: Voorwaarden en procesbeschrijving provinciaal noodfonds
sociale infrastructuur